

TALOUSARVIOALOITE 577/2007 vp

Määrärahan osoittaminen happamien sulfaattimaiden kartoitukseen ja ympäristöhaittojen ehkäisemisohjelman laatimiseen

Eduskunnalle

Happamat sulfaattimaat eli alunamaat aiheuttavat ympäristöhaittoja laajalla alueella niin Länsi-Suomessa kuin koko rannikkoalueellakin. Happamia sulfaattimaita esiintyy Liminganlahdesta Sirppujoelle ulottuvalla alueella aina 60—80 metrin korkeudelle merenpinnasta, mutta ongelma-alue ei ainoastaan ole Pohjanmaan rannikoseutu. Erittäin kuivan kesän sekä sateisen syksyn jälkeen syksyllä 2006 happamilta sulfaattimailta tulleet metallit ja happamuus aiheuttivat laajoja kalakuolemia pitkin Pohjanmaan rannikkoa mm. Luodon-Öjanjärvellä, Ähtävänjoella, Perhonjoella ja Siikajoella. Vastaavanlaisia tilanteita on syntynyt myös aikaisemmin, usein noin kymmenen vuoden välein. Maaperän happamuuden takia Pohjanlahteen huuhtoutuneiden raskasmetallien määrä on erittäin suuri. Happamuus aiheuttaa myös pumppujen ja muiden rakenteiden syöpmistä.

Sulfaattimaiden kokonaismääräksi on arvioitu yli 300 000 ha, josta peltoa on arviolta 50 000—100 000 ha. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen on laikuittaista, ja paikalliset erot ovat suuret.

Happamien sulfaattimaiden tarkempi yhtenäinen kartoitus on hyvin kiireellistä, jotta happamuuden torjunnan suunnittelu ja toteutus on mahdollisimman tehokasta. Happamuuskartoituksen kautta voidaan määrittää tarkemmin ns. hotspot-alueet, jotka kiireellisimmin vaativat erityistoimenpiteitä. Happamia sulfaattimaita on kartoitettu paikoitellen Kyrönjoella, Närpiön-

joella, Luodonjärven valuma-alueella, Lestijoella ja Perhonjoella. Näitä selvityksiä voidaan hyödyntää yhtenäisessä valtakunnallisessa happamuuskartoituksessa, joka tulisi aloittaa erittäin pikaisesti.

Happamien maiden aiheuttamien riskien vähentäminen edellyttää tukijärjestelmien kehittämistä. Happamuushaittojen torjunnassa tarvitaan erityisesti informaatio-ohjausta, taloudellista ohjausta sekä kehitys- ja tutkimustoimintaa, joka tuottaa toteuttamiskelpoisia ja kustannustehokkaita happamuushaittojen vähentämismenetelmiä. Myös käytössä olevien happamuushaittojen vähentämismenetelmien, kuten kuivatusolojen säädön, säätösalaajituksen ja kalkkisuodinoituksen, tehokkuudesta ja tehostamismahdollisuuksista tarvitaan lisää tutkimustietoa sekä rahoitusta näiden toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Happamien sulfaattimaiden aiheuttamien happamuushaittojen torjunta edellyttää happamuuskartoituksen lisäksi pikaisesti valtakunnallista ohjelmaa, jossa maaperän happamuus ja sen aiheuttamat haitat nostetaan valtakunnalliseen tietoisuuteen ja haittojen minimoinnista aiheutuneet kustannukset saatetaan tukijärjestelmien piiriin. Parhaita torjuntamenetelmiä tulee testata käytännön kohteissa yhteistyössä maanomistajien, maa- ja metsätalousviranomaisten, ympäristöviranomaisten ja tutkimuslaitosten kanssa. Erinomaisia pilottikohteita löytyy mm. Luodon-Öjanjärven ympäristöstä.

TAA 577/2007 vp — Mats Nylund /r ym.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta ottaa valtion vuoden
2008 talousarvioon momentille 35.10.77*

*lisäyksenä 500 000 euroa happamien
sulfaattimaiden kartoitukseen ja ympä-
ristöhaittojen ehkäisemishjelman laa-
timiseen.*

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Mats Nylund /r
Anna-Maja Henriksson /r
Håkan Nordman /r
Mikaela Nylander /r
Ulla-Maj Wideroos /r
Thomas Blomqvist /r
Anna-Maja Henriksson /r
Jutta Urpilainen /sd

Jouko Laxell /kok
Pentti Tiusanen /vas
Susanna Haapoja /kesk
Pentti Oinonen /ps
Erkki Pulliainen /vihr
Bjarne Kallis /kd
Esko Ahonen /kesk
Christina Gestrin /r